

Hromady spadaneho listí a z nebe padá to droboučké vlhké, co ulpívá ve vlasech a tvářích, zmáčí ramena a boty. Vítr se náhle studeným poryvem opře do zad a je to jasné, léto je definitivně tatam. Nastává období méně teplého, mokrého podzimu a přiznávám, rychlými kroky mířím do kavárny se ohřál šálkem kávy, nebo čokolády a taky poslouchat trochu muziky. Zemanova kavárna v listopadovém podvečeru nabízí blues. Skupina **Blueband Gratis** hraje blues s českými texty a vídeňská káva s čokoládou voní celou kavárnou, která se zaplňuje toho podzimního večera do posledního místa diváky. Ve stylové kavárně v centru Brna, tento celkem vyhraněný žánr černošské menšiny s obhroublým naturelem co do významu textů vyznívá do publika nějak dráždivě a hravě. Slova písní mají docela jiný význam, než moje chuťové vjemy u čokolády, která mi připomíná, ano, moji babičku.

Dělala mi čokoládu z kakaa a hladilo to v krku i přes tu nahořklou chuť, která zůstávala na horním patře. Ta vzpomínka je najednou docela hmatatelná, čokoláda ji neodbytně přivolala.

V Roce 1926 moje babička prožívala svá mladá léta. V tomto roce byla také nově otevřena Zemanova kavárna. Představuji si to. Byla by taky jako já dnes v kavárně, schovaná před koncem podzimu, popíjí kávu a poslouchá blues? Zemanova kavárna byla postavena ve stylu funkcionalistickém. Tento sloh v Brně má mnoho dalších podob v budovách jako jsou vila Tugendhat,

Jeden ze členů Blueband Gratis

foto: www.gsbrno.cz ©

hotel na České - Avion a některé pavilony na brněnském výstavišti. Tyto stavby dlouho nebyly ani uznávány jako památky, protože to byl styl označovaný za politicky nechtěný. Až na konci 70. let a na počátku 80. let minulého století se jim dostalo pozornosti. Proto možná musela původní kavárna roku 1964 ustoupit Janáčkovu divadlu. Znovu pak byla kopie té staré z roku 1926 postavena v roce 1994. Byl použit původní projekt a dokonce byla postavena nedaleko od místa někdejší stavby. Slavnostně ji otevřeli 24. března 1995, v den stého výročí narození Bohuslava Fuchse, architekta této stavby.

Do uší se dere muzika, moje myšlenky mne odvedly od tepla vonícího kávou, od večera v

Zemanově kavárně. Přenesla jsem se na chvíli do minulosti této kavárny a do svých vzpomínek. Od blues a od kavárny. Od vůně kávy a čokolády. Od drsné hudby s černošskými kořeny od řeky Missisipy. Zní mi to jako slova s opačným významu, měkká a drsná, studená a horká. Je tu rozpor? Ve svých začátcích americké blues vytvářilo svébytný jazyk, který má otevřenou hudební složku, živou, vyvíjející se.

Také blues v podání Blueband Gratis s texty mnohoznačnými a s hudbou, která mi bere dech. Mnoho slov v blues pochází z černošského venkova, jiné z všemožných etnických vrstev a jazykových slangů z oblasti Nového Orleansu. Jazyk amerických černochoů byl, vzhledem k jejich postavení v tehdejší společnosti, kódovaný, jakoby zašifrovaný, vždy hlavně dvojsmyslný. Běloši mu zkrátka neměli a také nemohli rozumět. Vždycky, když si bělošské publikum osvojilo další kus afro-americké hudby i s jeho slogany, černošští muzikanti začali používat jiné jinotaje. Proto tedy hudba pro chytré hlavy, pro mlsné uši. V českých textech Matěje Zemana toto právě nacházím, jistou dávky ironie bluesového stylu. Trocha výsměchu k nadřazenosti, nepolapitelnost myšlenek. To se mi smějí, nebo na mne se smějí? Svou někdy až ponurou náladou se text rozjasní v rozuzlení, které mi pohladí duši a uši. Stejně tak je tu v textech vášeň a slzy, smutek a radost, bolest se smírem okamžiku pochopení a úlevy nad svým velmi krátkodobým poznáním. Bluesový žargon má také narážky na sex, kriminalitu, vězení, podsvětí, alkohol a později i drogy. Sexualita, i když vždy skrytá v metaforách a narážkách, je vždy určujícím prvkem bluesového žánru. V dnešní době možná už zdá se být krotká, ale pro mne tím víc dráždivě hravá, nezbedná. Nevyslovená a ponechaná jen na mé fantazii a představivosti. Součástí blues není jak se někdy poněkud triviálně traduje pouze hořkost a smutek, ale také ostrý humor a skrytá, zároveň však peprná ironie!

Bluesové texty mnohoznačné a znalé těchto nuancí k Zemanově kavárně patří. Není tu rozpor. Jako pepř a sůl ji blues okořenilo. Tak jako park v centru Brna postrádal Zemanovu kavárnu. Vždyť pokud by tomu tak nebylo, Zemanova kavárna by byla jen vzpomínkou. Ta by se ústy předávala a tak jako mne čokoláda připomněla dětství, tak by si možná někdo vzpomněl na dávnou kavárnu s vůní čokolády. Mám to štěstí, že tu je blues, blues které můžu poslouchat dle své fantazie a taky kavárna s tou podvědomou atmosférou, kterou prožívám po svém, možná na stejném místě jako ona, má babička, před několika desítkami let. Je libo brněnské blues s vídeňskou kávou? Tak Zemanova kavárna Vám toto menu nabízí.